

Dikgetho tsa ho tlohela mohiri wa hao

Ho sireletsa nako ya bophelo bohle
ya boitekanelo ba tsa ditjhelete

Ho tlohela mohiri wa hao?

E nngwe ya diqeto tsa bohlokwa tseo o hlokang ho di etsa ke hore na o ka etsang ka dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe tseo o nang ho tsona ho mohiri wa hao.

Bukaneng ena, re o bontsha dikgetho tsa hao le seo di se bolelang.

Cinahanele ho baballa dipolokelo tsa hao

Ho baballa ke ha o boloka dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe letloleng la hajwale kapa o di fetisetsa letloleng le le tjha ho fapana le ho di nka e le kontane ha o tlohela mohiri wa hao.

Haeba o ne o ka beha meja fatshe kajeno, na o ne o tla kgona ho phela ka

20%¹

ya lekeno la hao la moputso la hajwale? Bakeng sa

10 000

e nngwe le e nngwe setho sa letlole se tlwaelehileng se ne se tla fumana feela

R2 000

e le penshene.

Source: Alexforbes

¹Letsholo la Tjhebo ya Ditho™ la 2018

Setho sa letlole la ho beha meja fatshe se tlwaelehileng se tla fumana feela R2 880 e le penshene, bakeng sa R10 000 eo ba neng ba e fumana pele ba beha meja fatshe.

Hobaneng setho se tlwaelehileng se ba boemong boo?

Ke haholo hobane ba hula dipolokelo tse letloleng la bona la ho fapana le ho di baballa ha ba tjhentjha mesebetsi.

Dikgetho tsa hao bakeng sa ho baballa dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe ke dife le ho fokotsa monyetla wa kotsi wa hore ha o na ho boloka tjhelete e lekaneng bakeng sa ho beha meja fatshe?

1 Phetisetso ya tjhelete ya hao letloleng la mohiri wa hao e motjha

- ⊗ Ha o lefe lekgetho ha o fetisa, ntle le haeba o fetisa ho tswa letloleng la ho ya ho la profidente. Boemong boo, tjhelete e feletseng e tla lefiswa lekgetho.
- ⊗ O ka nka karolo ya kerediti e letloleng la hao e le kontane, e lefisiwang lekgetho, le ho fetisetsa balanse ntle le tefiso ya lekgetho ho mohiri wa hao e motjha.
- ⊗ O ke ke wa lokela ho lefa lekgetho tjheleteng eo o e fetiseditseng letloleng la mohiri wa hao e motjha, empa o ka nna wa lokela ho lefa lekgetho tjheleteng eo o e hulang kontane.

2 O ka fetisetsa tjhelete ya hao letloleng la paballo

- ⊗ Ha o lefe lekgetho tjheleteng eo o e fetisang, ntle le haeba o fetisa ho tswa letloleng la penshene ho ya ho la paballo la profidente.
- ⊗ *O ka etsa kgulo ya hang ho tswa letloleng la paballo. Kgulo ena e le nngwe e dumella hore o nke karolo kapa tjhelete yohle ya hao e letloleng la paballo.
- ⊗ O ka fetisa ho tswa letloleng la paballo ho ya letloleng la mohiri wa kamoso.
- ⊗ O ke ke wa etsa ditlatsetso dife kapa dife tsa keketso.
- ⊗ Letlole la AFRIS le a fumaneha ho wena haeba letlole la hao le kentse tshebetsong AFRIS. O ka nna wa fumana ditefiso tse tlase. Ikopanye le Alexander Forbes ho fumana haeba o tshwaneleha bakeng sa kgetho ena.

3 Fedisetsa tjhelete ya hao letloleng la anyuithi la ho beha meja fatshe

- ⊗ Kerediti ya hao e letloleng e baballwa bakeng sa ho beha meja fatshe ha hao.
- ⊗ Ha o lefe lekgetho ha o fetisa tjhelete ya hao ho tswa ho letlole la hao la hajwale la ho beha meja fatshe ho ya letloleng la anyuithi la ho beha meja fatshe.
- ⊗ O ka etsa ditlatsetso tsa keketso.
- ⊗ *O ka nka ho fihla karolong ya nngwe borarong ya dihlapiso tsa hao e le kontane ha o beha meja fatshe.

4 O ka tlohela tjhelete ya hao letloleng la hajwale

- ⊗ O ka nna wa fumana molemo wa ditefiso tse tlase.
- ⊗ *O ka hula kerediti ya hao e letloleng pele o ka beha meja fstshe. Haeba o hula karolo ya kerediti ya hao e letloleng feela, balanse e tlameha ho fetisetswa letloleng le leng.
- ⊗ O ke ke wa etsa ditlatsetso tsa keketso.

TEMOSO:

1. O ka nna wa lokela ho lefa lekgetho hodima tjhelete e kontane eo o e hulang dipolokelong tsa hao tsa ho beha meja fatshe.
2. Melawana e metjhe e dumellang ditho tsa letholo le ho beha meja fatshe ho fetisa dipolokelo tsa bona dipakeng tsa mefuta e mmedi ya matlole, ntle le ho lefa lekgetho hodima tjhelete eo ba e fetisang, e thakgotswe ho tloha ka la 1 Hlakubele 2021.
3. Moeletsi wa tsa ditjhelete a ka hlalosa melawana e metjha e sebetsang bakeng sa dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fashe, haeba o fetotse kamora la 1 Hlakubele 2021.

Bua le moeletsi wa hao wa tsa ditjhelete ho o thusa ho sekaseka dikgetho tsa hao. Bakeng sa dikeletso tsa ditjhelete ikopanye le My Money Matters Centre (MMMC):

Mohala: 0860 000 381 | **Imeile:** mymoneymatters@alexforbes.com

Enwa ke Jackie mme sena ke se etsahalang bophelong ba hae.

Jackie o dilemo tse 23 mme o qala ho sebetsa kajeno, o amohela R20 000 ka kgwedi. O qala a tlatsetsa letloleng la hae la ho beha meja fatshe ka sekgahla sa 12% ya moputso wa hae, e leng R2 400 ka kgwedi. Jwalo ka rona bohle, bophelo ba Jackie bo tletse meepa le metheo.

● ● ● ● ● Diqeto tseo Jackie a di etsang mabapi le ho baballa di tla laola penshene ya kgwedi le kgwedi eo a tla ba le yona ha a beha meja fatshe.

Dikgetho tsa Jackie di tla ama mofuta wa ho beha meja fatshe oo a tla ba le wona.

Jackie o tla etsa dikgetho tseleng tse mabapile ka moo a ka laolang dipolokelo tsa hae tsa ho beha meja fatshe.

Hore na o baballa dipolokelo tsa hae tsa ho beha meja fatshe kapa tje ha a tjhentjha mesebetsi kapa a eketsa sekghala sa ditlatsetso tsa hae kamehla ho tla tlisa phapang e kgolo ho ka moo penshene ya hae e tla ba ka teng ha a beha meja fatshe.

Molemo wa dikeletso

Boleng ba ho fumana dikeletso tsa tsa ditjhelete ho tswa mo moeletsu wa tsa ditjhelete ya rupetsweng ha bo a lokela ho halalwa mme di kgothaletswa haholo. Di ka o thusa ho fihlella ditebello tsa hao.

Ikopanye le rona

Setsi sa Dikeletso tsa Batho sa My Money Matters Centre

Mohala: 0860 000 381

Imeile: mymoneymatters@forbes.com

SEPHETHO SA 1

R15 367

Haeba Jackie a baballa tjehelete ya hae ha a tjhentjha mesebetsi (ntle le nako eo a etsang kgulo ya karolwana ya tjehelete hore a ye sekolong) le ho eketsa ditlatsetso tsa hae tsa ho beha meja fatshe nako le nako, o tla fumana penshene ya R15 367 ka tjehelete ya kajeno ha a beha meja fatshe.

SEPHETHO SA 2

R11 902

Haeba Jackie a baballa tjehelete e letloleng nako le nako ha a tjhentjha mesebetsi (ntle le lekgetlo le le leng ha a etsa kgulo ya karolwana hore a ye sekolong) empa a sa eketse ditlatsetso tsa hae, o tla fumana moputso wa kgwedi le kgwedi wsa R11 902 ka tjehelete ya kaheno ha a beha meja fatshe.

SEPHETHO SA 3

R4 609

Haeba Jackie a sa ka a baballa letlole le ka mohla (ntle le ha a tjhentjha mesebetsi wa hae lekgetlo la ho qetela ha a se a fihla boqhekung, a atamela ho beha meja fatshe mme a lemoha bohlokwa ba ho baballa) empa a eketsa ditlatsetso tsa hae nako le nako, o tla beha meja fatshe ka penshene ya R4 609 ka tjehelete ya kajeno.

SEPHETHO SA 4

R2 804

Haeba Jackie a sa ka a baballa tjehelete ya hae ho fihlela ha a tjhentjha mesebetsi wa hae wa ho qetela, ha a le dilemo tse 55, mme a sa eketse ditlatsetso tsa hae, o tla beha meja fatshe ka penshene ya R2 804 ka tjehelete ya kajeno.

Ke eng hape seo o hlokanang ho se tseba

Haeba o etsa qeto ya ho ikgula, ntle le ho ho baballa dipolokelo tsa ho beha meja fatshe tsa hao, lena ke lekgetho leo o tla le lefiswa.

Nakong ya bophelo ba hao, o ka nka kakaretso ya R500 000 ya dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe ntle le ho lefiswa lekgetho. Leha ho le jwalo, ditjhelete tsohle tseo o di hulang kontane (tse fetang R25 000) pele o beha meja fatshe di tla fokotsa tjhelete ena.²

Hore o lefiswa lekgetho le lekae ho tla ipapisa le hore o ntshitse tjhelete e kae le hore o e ntshitse neng. Tjhelete ya lekgetho e bontshitswe ditheiboleng tsa lekgetho ka tlase mona.

Haeba o itokolla mosebetsing	
O nka tjhelete e kae	Sekgahla sa lekgetho
R0 ho fihla ho R25 000	0%
R25 001 ho fihla ho R660 000	18%
R660 001 ho fihla ho R990 000	27%
R990 001 le ka hodimo	36%

Haeba o beha meja fatshe ²	
O nka tjhelete e kae	Sekgahla sa lekgetho
R0 ho fihla ho R500 000	0%
R500 001 ho fihla ho R700 000	18%
R700 001 ho fihla ho R1 050 000	27%
R1 050 000 le ka hodimo	36%

Ditefiso le ditefello

Tefiso ya qalo ya dikeletso

Tsena ke dikeletso tse qalang tseo moeletsi wa hao wa tsa ditjhelete a o fang tsona. Ke phesente ya tjhelete eo o e jetseng matsete mme phesente ya nnete e dumellanwa dipakeng tsa hao le moeletsi wa hao wa ditjhelete.

Tefiso ya selemo le selemo ya dikeletso

Ena e hulwa kgwedi le kgwedi matseteng a hao. Tefiso ena ke phesente e dumellanweng dipakeng tsa hao le moeletsi wa hao.

Ditefiso tsa tsamaiso

Tsena ke ditefiso tse lefuwang ho motsamaisi wa letlole. Ditefiso di sebetswa le ho hulwa kgwedi le kgwedi ho tswa matseteng a hao.

Ditefiso tsa taolo ya matsete

Tsena ke ditefiso le difetello tsa baokamedi ba dipotefolio tsa matsete. Di tekilwe maqepheng a dinnete tsa letlole tsa potefolio ka nngwe mme di ka fetoha nako le nako.

Value-added tax (VAT) e tla kopanyeletswa moo ho lokelang.

Keletso ya bohlokwa

Jwale hobane o se o tlohela mohiri wa hao e ka nna ya ba o nahanisa dintho tse ngata. Dintlha tse ding ke tsena tseo o lokelang ho di nahana bakeng sa ho ntlafatsa boitekanelo ba hao ba tsa ditjhelete:

- baballa dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe nako yohle ha o kgona
- tlatsetsa tjhelete e ngata ka ho fetisisa ka moo o ka kgonang dipolokelong tsa hao
- netefatsa hore o sireleditswe ka ho ba le inshoreense e lekaneng le dipolokelo
- laola sekoloto ka tshwanelo
- bua le moeletsi wa hao wa tsa ditjhelete ho o thusa ho beha pele ditlhoko tsa hao le ho etsa diqeto tse nepahetseng bakeng sa hao.

2. Tjhelete eo o ka e nkang kontane e sa lefiswa lekgetho e ipapisitse le hore o entsa dikgulo tse kae pele ho mona ho tswa matloleng a hao a ho beha meja fatshe.

Ikopanye le rona

Dipotso tse mabapi le letlole la hao la ho beha meja fatshe

Setsi sa Boikopanyo sa Ditlelaente

Mohala: 0860 100 333

Imeile: ccrfadmin@alexforbes.com

DIKELETSO TSA DITJHELETE

My Money Matters Centre

Mohala: 0860 000 381

Imeile: mymoneymatters@alexforbes.com

Tlhahisoleseding e tokomaneng ena ke thepa ya Alexander Forbes. Ha o a lokela ho e kopitsa, ho e hasanya kapa ho fetola karolo efe kapa efe ya tokomane ena ntle le tumello e hlakileng ya mongolo ya Alexander Forbes. Alexander Forbes Financial Services (Pty) Ltd (FSP 1177 ka nomoro ya ngodiso ya 1969/018487/07)

